

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר אב/אם בית עלול/ה להיות חשוף/פה אליהם במהלך עבודתו/ה הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודת האב/אם בית. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- 1 וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא אב/אם בית?

עובד האחראי על ניהול בית, בדרך כלל במוסד חינוכי או ציבורי, המטפל בבעיות השונות הקשורות בניהול תקין של הבית שהוא ממונה עליו. דואג לאספקות השונות; מסדיר תחזוקה שוטפת ותקינה של המבנה, כולל תקינות השירותים והחדרים השונים. המכשירים. המערכות השונות: מוודא שמירת המלאים הדרושים: מתאם פעילויות עם מחלקות אחרות.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- פציעה מחפצים חדים (למשל מחטי מזרקים, שברי זכוכית, ...)
- כוויה ממגע עם משטחים חמים, מים רותחים, או קיטור
- מכות חשמל כתוצאה משימוש בציוד חשמלי בלתי תקין
- חשיפה מוגברת למיקרואורגניזמים שונים ולתוצרים הרעילים שלהם
- עייפות ובעיות בגפיים התחתונות כתוצאה מעמידה ממושכת
- בעיות שריר-שלד וכאבי גב תחתון.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 סיכוני נפילה והחלקה, במיוחד בעת הליכה על מרצפות רטובות נפילה מסולמות
- 2 חבטות, שריטות ושפשופי עור
- 3 דקירה ממחטי מזרקים
- 4 התחשמלות תוך כדי טיפול בציוד חשמלי מקולקל
- 5 כוויות כתוצאה ממגע בתנורים ובגופי חימום
- 6 חשיפה לגזי שריפה של תנורים, במיוחד לפחמן חד-חמצני
- 7 פגיעה אקוטית בעמוד השדרה, עקב הרמה ונשיאה של חפצים כבדים, מתנועות מאומצות, ומאמץ-יתר

סיכונים פיזיקליים

חשיפה אקראית לקרינה ו/או להבדלים ניכרים בין חום לקור, תוך כדי מעבר בין המבנים והחדרים השונים של המוסד.

סיכונים כימיים

- 7 חשיפה לחומרי ניקוי, חיטוי ועיקור, כדוגמת אתילן-אוקסיד, גלוטאר-אלדהיד, תרכובות כלור, ממיסים אורגניים, דטרגנטים, סבונים, אמוניה, וכו' - היכולים לגרום לאקזמות ודלקות עור, ולגירויי עיניים וגרון
- 7 חשיפה לדבקים וצבעים (המכילים ממיסים ומדללים)
- 7 מגע עם חומרי הדברה
- 8 חשיפה לפסולת כימית בעת עיסוק בסתימות צנרת וביוב
- 8 חשיפה אפשרית לאסבסט

סיכונים ביולוגיים

- 9 חשיפה מוגברת למיקרואורגניזמים שונים ולתוצרים הרעילים שלהם, ובמיוחד לנגיפים, כתוצאה ממגע עם חניכים/דיררים חולים; סילוק אשפה ופסולת העלולה להכיל מוצרים מזוהמים כמו מחטים, תחבושות, שברי בקבוקים מזוהמים ומכלי כימיקלים, וכדומה; קיים סיכון מוגבר לחלות בדלקת כבד נגיפית.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

- 6 פגיעות במערכת שריר-שלד, כולל פגיעות הקשורות: ביציבה בעת עבודה, הזזה או נשיאה של חפצים כבדים או בעלי נפח גדול, מאמץ חוזר ונשנה, עייפות ובעיות בגפיים התחתונות כתוצאה מעמידה ממושכת
- 10 גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים (למשל: זיהום אוויר, ריחות רעים, רעש מפריע, תאורה לקויה, תסמונת הבנין החולה, וכו')
גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה, כולל יחסי אנוש, מגע עם דיירים חולים ו/או סופניים, וכו', ארגון העבודה, חשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה, עבודה במשמרות, וכו'

רשימת אמצעי המניעה

- 1 יש לנעול נעליים מיוחדות, עם סוליות לא-מחליקות
- 2 יש לוודא שכל המעברים הנם חופשיים, שאין בהם חפצים זרוקים, ושניתן לראות בברור דרכם
- 3 יש לטפל בחפצים חדים בזהירות מרבית; יש להשתמש במכלים בטיחותיים מיוחדים בכדי לאכסן את מחטי המזרקים המשומשים עד לסילוקם הסופי
- 4 התקן מנתקי-זרם עבור המעגלים החשמליים של המבנים ודאג להארקה נאותה; הזמן חשמלאי מוסמך כדי שיבדוק ויתקן כל ציוד חשמלי פגום או חשוד; הקפיד על מילוי כל הוראות הבטיחות לגבי ההתקנה והבדיקה התקופתית של הציוד החשמלי הרפואי
- 5 ש לוודא שכל תנורי הנפט הניידים ו/או הקבועים ייבדקו לקראת עונת הסתיו, ישופצו במידת הצורך, והארובות ינוקו ע"י מנקה ארובות; בעת הפעלתם יש לוודא כי יושאר פתח לכניסת אוויר צח לחדר
- 6 יש להדריך את העובדים בשיטות הרמה והזזה נכונות; לעתים יש להיעזר באמצעי הרמה מכניים נאותים; במידת הצורך יש להתייעץ עם מומחה לבטיחות תעסוקתית
- 7 יש לאחסן את חומרי הניקוי במחסן נאות עם אוורור מתאים; חשוב לוודא שכל הכימיקלים יסומנו ויתויגו כנדרש; במידת הצורך יש לוודא מציאותם של גיליונות MSDS עבור כימיקלים בעייתיים
- 8 אין לבצע לבד כל פעולת פירוק או החלפה של לוחות אסבסט קיימים, יש לפנות למומחה מורשה בתחום
- 9 יש להקפיד על שימוש בכפפות בזמן העבודה בכלי עבודה חדים; יש להיזהר ממחטי מזרקים משומשים; יש לקבל חיסון מתאים לפי הצורך ולנקוט בכל אמצעי ההיגיינה האוניברסליים המקובלים במערכת הבריאות
- 10 יש להתקין מיזוג אוויר עם אוורור יעיל החדר הניתוח כדי להקל על עומס החום בקיץ, ולסלק ריחות, גזים ואדים של חומרים מזיקים.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

אחראי/ית בית; מנהל/ת בית.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

אחראי לטיפול בכל הבעיות המתרחשות בתחום הבית שהוא ממונה עליו. דואג לאספקה תקינה של מים, חשמל, גזים ותקשורת; אחראי לטיפול בתחזוקת המבנה, כולל צביעה, סיווד וניקיון; אחראי להבטחת האפשרות להשתמש כנדרש בשירותים, בחדרי הרחצה, בחדרי הרופאים, בחדרי הבדיקות, חדרי האוכל, חדרי הטלוויזיה, הריהוט, וכו'; דואג לתקינות כל המכשירים: מכשירי חימום, בישול, אוורור ומיזוג אוויר, מערכות התאורה, מכשירי הבדיקה, מערכות ההקרנה, וכו'; מוודא קיום רמות מלאי של כל החומרים הדרושים, כולל ביגוד, חומרי רחצה, ניקיון וחיתוי; משמש כאיש קשר עם מערכות אחרות במוסד הרפואי: ביטחון, אחזקה, כביסה, גננות, וכו'.

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

מנהל בית אבות; מנהל בית הארחה; מנהל מחלקת שירותים; מנהל שירותים, בית מלון; וכו'.

מטלות

אבטחה (ניקיון; שמירת הוראות...), אחזקה; אחסנה; אימון והדרכה (חניכים); ארגון; בדיקה (מלאים, וכו'); בקרה; דיווח; הסדרה (אספקה; כביסה; תיקונים; בעיות; רכישות...); הערכה; הפנייה; השתלמות והתעדכנות; ווידוא; טיפול (בבעיות שוטפות; תחזוקה...); ניהול (תוכנית תחזוקת הבית); ניקוי (בעת מחסור בעובדים); עריכה (אינוונטר; דוחות); פישור; קביעה (נוהלי הבית...); רכישה; שכירה ופיטורים; תאום (עם בעלי מלאכה, מנהלי מחלקות...); תיוג; תכנון (תוכניות עבודה).

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

אספקה אישית בסיסית ואוזלת; כלי ניקוי; כלי עבודה (גינון, נגרות, מסגרות, אינסטלציה, וכו'); מחסן ציוד לכלי מיטה, בגדים, חומרי ניקוי ורחיצה, וכו'; ציוד משרדי; וכו'.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

אוניברסיטאות ומכללות; בתי-אבות; בתי חולים; בתי ספר; בתי ספר לאחיות; מוסדות ציבוריים וממשלתיים; פנימיות; וכו'.

הערות

1. הגדרת תפקיד זה לפי DOT היא כדלקמן:

RESIDENCE SUPERVISOR (House Manager): Coordinates variety of activities for residents of boarding school' college fraternity or sorority house, care and treatment institution, children's home, or similar establishment: Orders supplies and determines need for maintenance, repairs, and furnishings. Assigns rooms, assists in planning recreational activities, and supervises work and study programs. Counsels residents in identifying and resolving social or other problems. Compiles records of daily activities of residents. Chaperons group-sponsored trips and social functions. Ascertains need for and secures services of physician. Answers telephone and sorts and distributes mail. May escort individuals on trips outside establishment for shopping or to obtain medical or dental services. May hire and supervise activities of housekeeping personnel. May plan menus. [DOT].

מראי מקום

1. ILO: Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 3rd Ed., 1983, Geneva, Swiss
2. ILO: Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th Ed., 1998-9, Geneva, Swiss
3. Charney et al: Essentials of Modern Hospital Safety. # Vol., Lewis Inc., 1990-1994, Boca Raton, USA
4. U.S. Dept. of Labor: Dictionary of Occupational Titles. @ Vol., U.S. Government Printing Office, 1991.